

В. В. Зуєв,
аспірант Національного університету
“Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”
(м. Харків)

УДК 343.13

СУТНІСТЬ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАВ ОСОБИ ПРИ МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ

*Визначається сутність кримінальних процесуальних гарантій прав особи, досліджується поняття терміна “гарантія”.
Аналізується специфіка гарантій прав особи при міжнародному співробітництві.*

Ключові слова: поняття та сутність гарантій прав особи, міжнародне співробітництво.

У сучасних умовах реалізації реформи кримінального судочинства особливої актуальності набувають питання створення дієвих механізмів, які можуть забезпечити реалізацію основного принципу правової держави, згідно з яким людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, а утвердження та забезпечення прав і свобод — обов'язком держави (ст. 3 Конституції України).

Великого значення ці положення набувають для такої сфери правового регулювання, як кримінальна процесуальна діяльність, оскільки вона поєднана з втручанням в особисте життя громадян, обмеженням у випадках, передбачених законом, їх прав і свобод, застосуванням заходів процесуального примусу.

Дослідження різних питань кримінальних процесуальних гарантій завжди мало на меті підвищення ефективності кримінального судочинства та охорону інтересів прав особи в кримінальному процесі. Однак, якщо до 60-х років розв'язання цих питань зводилося до вивчення конкретних процесуальних засобів як правових гарантій, то в більш пізній період підвищився інтерес до дослідження загальних проблем процесуальних гарантій, їх сутності, системи, видів і т.д. Передусім намітилися різні підходи до самого поняття процесуальних гарантій. Єдиного підходу до розуміння поняття “кримінальні процесуальні гарантії” немає, хоча цьому питанню приділяли увагу ще такі радянські вчені, як Ю. М. Грошевий, Н. Я. Калашнікова, Н. А. Ключинцева, П. Є. Кондратов, Е. Ф. Куцова, В. З. Лукашевич, А. В. Малько, Є. Г. Мартинчик, М. М. Михеєнко, Н. Н. Полянський, М. С. Строгович та інші. Пізніше до вивчення проблем кримінальних процесуальних гарантій звертались В. М. Трофименко, Л. М. Лобойко, Ю. А. Гурджи, Т. Г. Фоміна, В. М. Тertiшник, В. А. Савченко та ін. Тому метою статті є подальший науковий пошук та аналіз проблеми, що досліджується.

Питання гарантій прав особи належать до найбільш складних в теорії права. Термін “гарантія” походить від французького “garantie”, що означає за поруку, умову, яка будь-що забезпечує. Гарантувати — означає брати на себе відповідальність за що-небудь; давати обіцянку, поруку у виконанні чогось.

Не існує єдиного універсального визначення поняття “гарантія”. Так, С. А. Комаров під гарантіями розуміє сукупність умов і засобів, що дозволяють безперешкодно реалізувати правові норми, користуватися суб'єктивними правами

і виконувати юридичні обов'язки [1, с. 280]. Дещо по-іншому визначає гарантії Л. Д. Воеводін: "... мова може йти про певні умови і засоби, що покликані забезпечувати, гарантувати нормальне, тобто встановлене законом, функціонування того або іншого суспільного і правового інституту" [2, с. 37]. У гранично широкому розумінні поняття гарантій прав зведено до основних умов і засобів, за допомогою яких кожна особа має можливість реалізувати свої права. У більш вузькому сенсі це — певні умови, за яких можлива повна і всебічна реалізація прав і свобод особи, і засоби, що ефективно забезпечують охорону та захист прав і свобод особи у разі їх незаконного обмеження [3, с. 29]; "... надання державою формальної загальнообов'язковості тим умовам, які необхідні для того, щоб кожна людина могла скористатися своїми конституційними правами і свободами. Юридичні гарантії встановлюються державою в Конституції, нормах чинного законодавства" [4, с. 222]. Також зустрічається таке визначення поняття гарантій прав: "... сукупність конкретних засобів, що мають загальнообов'язковий характер, завдяки яким можливе цілковите і всебічне забезпечення ефективного здійснення, охорони і захисту прав і свобод особи. Головне їх призначення полягає в наданні всім і кожному рівних правових можливостей для придбання, реалізації, охорони та захисту прав і свобод, у створенні необхідних юридичних умов для перетворення закріплених у нормативно-правових актах прав і свобод із потенційних можливостей у реальну практику суспільних відносин". Поняття "гарантії" охоплює всю сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, спрямованих на практичну реалізацію прав і свобод, на усунення можливих перешкод для їх повного або належного здійснення [5, с. 95–96].

Найбільш повно, на нашу думку, це поняття охарактеризував В. М. Корнуков. Так, він вказує: "... по-перше, все те, що в тій чи іншій мірі сприяє досягненню певних результатів або забезпечує певний стан, може бути розцінене як гарантія відповідної діяльності або стану, тому що сприяє цій діяльності, захищає стан, тобто гарантує. По-друге, загальне поняття гарантії часто досить умовне і динамічне, оскільки те, що в одному випадку виступає гарантією, в іншому випадку не є такою" [6, с. 59].

Незважаючи на різні підходи до розуміння терміна "гарантія", потрібно зазначити, що їм усім притаманні певні одноманітні риси, серед яких:

- 1) способи та засоби, які розглядаються в сукупності;
- 2) їх законодавче закріплення;
- 3) вони спрямовані на досягнення тієї або іншої мети.

Гарантії (щодо кримінальної процесуальної діяльності — кримінальні процесуальні гарантії) є складовою частиною правового статусу особи, оскільки тільки за допомогою системи гарантій можна реалізувати права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Вони покликані забезпечувати нормальне, тобто встановлене законом, функціонування того чи іншого суспільного і правового інституту.

У літературі під правовими гарантіями розуміються ті правові засоби і способи, за допомогою яких забезпечується реалізація прав і свобод громадян, але питання про те що, відносити до цих засобів, у науці не знайшло однозначного вирішення. Чимало вчених намагалося дати однозначне поняття гарантій, показати один вирішальний засіб як такий. Процесуальні гарантії розглядали як норми кримінального процесуального права, як закони, що встановлюють права осіб і захист їх законних інтересів [3, с. 22], як процесуальні обов'язки посадових осіб і органів, які здійснюють кримінальне судочинство [7, с. 60], та ін. Деякі автори, визначаючи гарантії прав як соціально-політичне та юридичне явище в цілому, розглядають його в трьох площинах. По-перше, в пізнавальній (феномен гарантій дозволяє розкрити предметне теоретичне знання про об'єкт, отримати практичні знання про соціальну та правову політику держави), по-друге, в ідеологічній (феномен гарантій використовується політичною владою як засіб пропаганди демократичних ідей всередині держави та за її межами), по-третє, у практичній (гарантії

визначаються як інструментарій юриспруденції, передумова задоволення соціальних благ особи) [8]. Інші досліджували процесуальні гарантії як не один який-небудь засіб, а систему засобів, наприклад, права громадян, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також права й обов'язки посадових осіб [9], встановлені законом засоби, якими охороняються і забезпечуються права та законні інтереси осіб [10]. М. М. Михеєнко надав таке визначення: "Процесуальні гарантії — це передбачені законом засоби забезпечення завдань кримінального судочинства й охорони прав і законних інтересів осіб, які беруть у ньому участь". До них він відносить процесуальну форму, принципи кримінального процесу, процесуальні обов'язки його суб'єктів і заходи кримінального процесуального примусу [11, с. 32].

Л. М. Лобойко визначає кримінальні процесуальні гарантії як "передбачені процесуальним законом засоби забезпечення ефективного функціонування кримінального процесу" та подає свою, більш розгалужену систему цих гарантій, до якої входять достатній ступінь урегульованості кримінальної процесуальної діяльності; кримінальна процесуальна форма; принципи кримінального процесу; процесуальний статус учасників кримінального процесу; можливість застосування заходів кримінального процесуального примусу (запобіжних та інших заходів); судовий контроль; прокурорський нагляд; відомчий контроль; обґрунтування процесуальних рішень і ускладнений порядок прийняття деяких із них (про обшук в житлі особи, про взяття особи під варту тощо); право на оскарження дій і рішень органів та посадових осіб, які ведуть процес; юридична відповідальність [12, с. 19].

Була висловлена точка зору, згідно з якою при визначенні засобів як гарантій необхідно розрізняти:

"1) власне гарантії або гарантії у власному розумінні;

2) усі інші засоби, які в прямому значенні слова гарантіями не є, але можуть набувати і набувають значення засобів, які гарантують за певних умов або в певному поєднанні" [13, с. 29–30].

У процесуальній літературі загальноприйнято визначати гарантії як встановлені законом засоби і способи, що сприяють успішному здійсненню правосуддя, захисту прав і законних інтересів особи. Однак на питання про те, яка їх сутність, у чому конкретно виявляються ці засоби, висловлені досить різні думки.

Щоб з'ясувати природу кримінальних процесуальних гарантій, їх сутність, потрібно вирішити питання про предмет цих гарантій [13, с. 31].

Розкрити предмет кримінальних процесуальних гарантій — це означає з'ясувати, що підлягає захисту за допомогою названих гарантій. Передусім, нас цікавить предмет кримінальних процесуальних гарантій особи.

Першою складовою предмета кримінальних процесуальних гарантій є процесуальні права громадян. Вони мають публічно-правове значення. Права особи — це її соціальні можливості, визначені економічними і культурними умовами життя суспільства й закріплені в законодавстві, що виражають ту міру свободи, яка об'єктивно можлива для індивіда на певному етапі розвитку суспільства. При цьому суб'єктивні права виражають не потенційні, а реальні можливості індивіда, закріплені в Конституції та інших законах.

Права особи різноманітні за змістом, об'ємом, способами реалізації. Однак закріплення того або іншого суб'єктивного права в законодавстві повинно означати реальну можливість індивіда у визначеному законом порядку реалізувати те чи інше благо.

До прав особи належать як конституційні (право на судовий захист; на особисту недоторканність; недоторканність житла та ін.), так і суто процесуальні (збирати та подавати докази; заявляти клопотання та ін.). Окремо слід зазначити про вплив міжнародних норм з прав людини на розширення правового статусу особи. Згідно зі ст. 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного

законодавства України. У свою чергу, це означає для держави необхідність привести своє законодавство у відповідність до взятих на себе зобов'язань. Тому міжнародне право поступово стає універсальним, а норми і принципи, закріплені в ньому — обов'язковими для держав, що беруть участь у міжнародному співтоваристві (наприклад, норми-принципи, що містяться в різних міжнародних актах, таких як Конвенція з прав людини та основоположних свобод).

“Кримінальні процесуальні гарантії повинні забезпечувати не тільки можливість використання громадянином наданого йому процесуального права, але і досягнення ним того інтересу, який знаходить відображення в праві, що реалізовується” [9, с. 12]. Таким чином, ми підійшли до другої складової предмета кримінальних процесуальних гарантій особи — законних інтересів. Під ними розуміються інтереси особи, що не охоплюються її суб'єктивними правами, проте, як прийнято вважати, визнаються законом [13, с. 36].

У літературі згадувалось, що “... особисті інтереси відображають потреби окремих учасників процесу в охороні процесуальних прав у зв'язку із залученням до кримінального судочинства” [14, с. 9]. Це дозволяє зробити висновок про те, що другу частину предмета кримінальних процесуальних гарантій складають інтереси громадян, що беруть участь у кримінальному судочинстві. Але не всі інтереси, а лише законні, тобто ті, які не суперечать законодавству.

Що ж розуміється під “законними інтересами”? Конституційний Суд України у своєму рішенні від 1 грудня 2004 р. (справа про охоронюваний законом інтерес) надає офіційне тлумачення поняття “охоронюваний законом інтерес” — це “прагнення до користування конкретним матеріальним та/або нематеріальним благом як зумовлений загальним змістом об'єктивного і прямо не опосередкований у суб'єктивному праві простий легітимний дозвіл, що є самостійним об'єктом судового захисту та інших засобів правової охорони з метою задоволення індивідуальних і колективних потреб, які не суперечать Конституції і законам України, суспільним інтересам, справедливості, добросовісності, розумності та іншим загальноправовим засадам”.

На думку Е. Ф. Куцовой, “законними інтересами особи є тільки ті її істотні інтереси, які виражені в нормах права, визнані ними” [15, с. 56]. Н. А. Ключинцева пише: “Законними є тільки ті інтереси особи, які користуються охороною норм права” [16, с. 71]. Як бачимо, однією з головних вимог законності інтересу є його визнання правом, тобто з позиції позитивізму, — закріплення в законі.

У літературі також зазначалося, що правовим захистом користуються й деякі інтереси особи, які не знайшли свого відображення в нормативних актах і не впливають з конкретного суб'єктивного права чи обов'язку. Наприклад, А. В. Малько відмічає, що “... законний інтерес — проста правова дозволеність, що має характер прагнення, де відсутня вказівка діяти суворо зафіксованим у законі чином і вимагати відповідної поведінки від інших осіб, де відсутня гарантованість з боку конкретного юридичного обов'язку” [9, с. 6].

На нашу думку, під законними інтересами в кримінальному судочинстві слід розуміти на рівні з тими інтересами, які закріплені в законі, також ті інтереси, які хоч і не передбачені в конкретній правовій нормі, але витікають із закону і не суперечать йому.

Наступним елементом, що входить до складу кримінальних процесуальних гарантій, є обов'язки суб'єктів кримінальних процесуальних правовідносин, реалізація яких можлива шляхом їх діяльності. Ця діяльність є важливою гарантією забезпечення прав та інтересів учасників процесу. Важливо зазначити, що вказана діяльність направлена на виконання функцій, властивих кримінальному процесу, так як ці функції найчастіше визначають вид і напрямок кримінальної процесуальної діяльності. Щоб реалізувати ці функції, до кримінального процесу залучаються різні суб'єкти, які внаслідок цього набувають певних прав і

обов'язків [13, с. 45–46]. Наприклад, щодо досудового розслідування кримінальні процесуальні гарантії прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у розслідуванні, — це вказані в законі обов'язки слідчого, якими створюється реальна можливість використання суб'єктивних прав і охороняються законні інтереси (наприклад, це дії, направлені на роз'яснення особам, які беруть участь у провадженні, їх прав і обов'язків; забезпечення права мати захисника, перекладача та ін.). Тому ми вважаємо, що як діяльність основних суб'єктів (слідчого, прокурора, слідчого судді, суду), так і учасників процесу (обвинуваченого, потерпілого, цивільного позивача та ін.), а також інших суб'єктів, що залучаються до кримінального судочинства (свідків, експертів, понятих та ін.) слід розглядати як процесуальні гарантії.

Для успішного вирішення завдань кримінального судочинства необхідна відповідальна поведінка всіх суб'єктів кримінальної процесуальної діяльності. Гарантіями в прямому, вузькому значенні, є ті засоби, які прямо і безпосередньо забезпечують виконання конкретних обов'язків особи в кримінальному судочинстві. До них треба віднести й відповідальність. Кримінальна процесуальна відповідальність як гарантія прав та законних інтересів особи настає у разі невиконання суб'єктом процесуальних правовідносин своїх обов'язків, передбачених у нормі права. Ця відповідальність реалізується шляхом заходів примусу, закріплених, як правило, в санкціях цих норм [13, с. 49]. Наприклад, відповідальність проявляється при заміні обраного запобіжного заходу на більш суворий, коли це зумовлено порушенням підозрюваним, обвинуваченим обставин, що впливають з акта застосування первинного запобіжного заходу.

Таким чином, до предмета кримінальних процесуальних гарантій входять права особи (передбачені в законі), її законні інтереси (які можуть бути і не передбачені в конкретній правовій нормі, але витікають із закону, не суперечать йому), обов'язки (які нерозривно пов'язані із діяльністю суб'єктів кримінального провадження), а також відповідальність за невиконання передбачених обов'язків. Також однією зі складових предмета гарантій прав особи є процесуальна форма. Саме чітка і прозора процедура може гарантувати непорушність передбачених прав особи. Від того, наскільки регламентованою буде ця процедура (процесуальна форма в цілому), буде залежати повнота діяльності суб'єктів кримінальних процесуальних правовідносин, що, у свою чергу, буде сприяти реалізації наданих особам прав, інтересів та виконанню обов'язків. Процесуальна форма створює обов'язковий режим провадження.

Сучасний рівень злочинності, набуття нею транскордонних та транснаціональних форм обумовлює необхідність консолідації зусиль правоохоронних органів різних держав у здійсненні спільних заходів, які забезпечують ефективність боротьби з нею. У зв'язку з цим, для законодавця було важливо розробити механізм надання міжнародної правової допомоги в кримінальних справах, адже головним фактором, що впливає на її ефективність, є належна правова регламентація такої допомоги. Новий КПК України закріплює норми міжнародного співробітництва під час кримінального провадження, які містяться у Розділ IX. Регулюються питання щодо загальних засад міжнародного співробітництва, його обсягу під час кримінального провадження; міжнародної правової допомоги при проведенні процесуальних дій, тимчасової передачі особи; видачі особи (екстрадиції); порядок і умови перейняття кримінального провадження; визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.

Реалізація загального предмета гарантій прав особи знаходить своє відображення і при наданні міжнародної правової допомоги. Це проявляється у встановленні поряд із загальними правами особи (право знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення підозрюється особа; бути чітко та своєчасно повідомленим про свої права; на першу вимогу мати захисника; давати пояснення

з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитись їх давати та інші), переліку прав, які реалізуються при міжнародному співробітництві у кримінальному провадженні. Це, наприклад, право особи ознайомлюватись із запитом про її видачу, а також одержання його копії. Важливою гарантією є право особи отримувати переклад судового рішення та рішення центрального органу України мовою, якою вона користувалась під час розгляду, право заявляти клопотання мовою, якою вона володіє, користуватись послугами перекладача. Цим правам кореспондує відповідний обов'язок уповноваженої особи негайно роз'яснити зазначені права особи при затриманні, а також вручити копію такого запиту, що слугуватиме гарантією цих прав. Слідчий суддя, суд, прокурор, слідчий, якщо особа не володіє або недостатньо володіє державною мовою, зобов'язані сприяти реалізації права на залучення перекладача.

Ще одним правом особи є можливість вимагати відшкодування шкоди за рахунок держави, якщо неправомірними діями чи бездіяльністю органів державної влади України, їх посадових чи службових осіб, а також присутніх при виконанні запиту представників запитуючої сторони завдана шкода фізичним або юридичним особам. Передбачається і право на оскарження до суду рішення, дії чи бездіяльності органів державної влади України, їх посадових чи службових осіб у зв'язку із виконанням запиту про міжнародну правову допомогу, якщо особа вважає, що завдано шкоди її правам, свободам чи інтересам (ст. 572 КПК України). Це положення є логічним продовженням ст. 56 Конституції України, яка визначає, що кожен має право на відшкодування за рахунок держави матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями або бездіяльністю державних органів та посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень, а також ст. 24 КПК України, в якій міститься одна із засад кримінального провадження — забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності. Звичайно, не є винятком рішення, дії або бездіяльність зазначених суб'єктів, вчинені у зв'язку із виконанням запиту про міжнародну правову допомогу, які також можуть бути оскаржені до суду. Зокрема ст. 591 КПК України передбачає право особи (а також її захисника чи законного представника) оскаржити рішення про її видачу (екстрадицію).

Окрім прав особи та кореспондуючих ним обов'язків уповноважених суб'єктів, наступним елементом предмета гарантій прав особи є її законні інтереси. При міжнародному співробітництві під час кримінального провадження законний інтерес особи проявляється, зокрема, у можливості обрати щодо неї запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою (екстрадиційним арештом), при наявності обставин, які гарантують запобігання втечі особи та забезпечення у подальшому її видачі, або у відмові видачі особи зі спеціальним статусом (наприклад, біженця або особи, яка потребує додаткового захисту), якщо життя, здоров'ю або свободі такої особи буде загрожувати небезпека.

Кримінальна процесуальна відповідальність як гарантія прав та законних інтересів особи, як уже зазначалось вище, настає у разі невиконання суб'єктом правовідносин своїх обов'язків. Відповідальність кожного учасника правовідносин сприяє не тільки безпосередньому поновленню права (наприклад, це відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю службових чи посадових осіб), але і відіграє велике превентивне значення. Відповідальність уповноважених осіб як гарантія прав особи реалізується у санкціях статей Кримінального кодексу України (розділ XVIII); відповідальність за завідомо незаконне затримання особи або незаконний привід (ст. 371 КК України); примушування давати показання (ст. 373 КК України); порушення права на захист (ст. 374 КК України); невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист (ст. 380 КК України), та інше.

Процесуальна форма слугує засобом забезпечення гарантій прав особи, встановлюючи обов'язковий порядок провадження, правовий режим діяльності,

що включає виконання певних процесуальних умов та дотримання юридичних процедур. Це проявляється, зокрема, у встановленні обов'язків суду, прокурора, слідчого, уповноваженого (центрального) органу України у своїй діяльності чітко слідувати встановленій процедурі. Наприклад, це вимоги до запиту про надання правової допомоги (ст.ст. 551, 552 КПК України); вимога отримання відповідного дозволу прокурора, суду для проведення процесуальної дії (ст. 562 КПК України); обов'язкова згода особи, яка засуджена або тримається під вартою, на її тимчасову передачу для давання показань або участі в інших процесуальних діях (ч. 7 ст. 565 КПК України); обов'язок звільнити особу з-під варти при запиті про перейняття кримінального провадження, якщо закінчився строк тримання особи під вартою (ч. 3 ст. 597 КПК України); неможливість визнання судом допустимими відомостей, які містяться в матеріалах, отриманих у результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу, якщо запит компетентного органу України був переданий запитуваній стороні з порушенням передбаченого порядку та інше.

Важливо зазначити, що тільки в сукупності та єдності всі ці елементи, справді, зможуть забезпечувати реалізацію прав особи, гарантувати їх.

Підводячи підсумок, вважаємо, що гарантіями права особи є сукупність способів і засобів, що забезпечують усім і кожному рівні правові можливості для придбання та реального здійснення своїх прав і свобод. Вони забезпечують правильність розслідування та розгляду кримінального провадження і дають усім можливість реально використовувати надані права і виконувати покладені на них обов'язки, а також передбачають відповідальність учасників провадження за невиконання цих обов'язків. Кримінальні процесуальні гарантії прав особи при міжнародному співробітництві характеризуються, на наш погляд, перш за все специфічною процесуальною формою, ускладненою іноземним елементом, а також наявністю специфічних прав та законних інтересів особи та кореспондуючих їм обов'язків уповноважених осіб.

Список використаних джерел

1. *Комаров, С. А.* Общая теория государства и права [Текст] / С. А. Комаров. — М. : Манускрипт, 1996. — 312 с.
2. *Воеводин, Л. Д.* Юридический статус личности в России [Текст] : [учеб. пособ.] / Л. Д. Воеводин. — М. : Изд-во МГУ, 1997. — 343 с.
3. *Заворотченко, Т. М.* Конституційно-правові гарантії прав і свобод особи людини і громадянина в Україні [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Заворотченко Тетяна Миколаївна. — К., 2002. — 222 арк.
4. Конституційне право України [Текст] / за ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. — К. : Український центр правничих студій, 1999. — 376 с.
5. *Волинка, К. Г.* Теорія держави і права [Текст] : [навч. посіб.] / К. Г. Волинка. — К. : МАУП, 2003. — 240 с.
6. *Корнуков, В. М.* Теоретические и правовые основы положения личности в уголовном судопроизводстве [Текст] : дисс. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Корнуков Владимир Михайлович. — Саратов, 1988. — 410 л.
7. *Марченко, С. Л.* Обеспечение безопасности участников уголовного процесса [Текст] : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Марченко Сергей Леонидович. — М., 1994. — 168 л.
8. *Гурджи, Ю. А.* Процессуальное обеспечение прав личности. Вопросы теории [Текст] / Ю. А. Гурджи. — Одесса : Пальмира, 2006. — 173 с.
9. *Малько, А. В.* Законный интерес и субъективное право [Текст] / А. В. Малько // Вопросы теории охраняемых законом интересов : [тезисы докл.]. — Ярославль : Изд-во ЯрГУ, 1990. — С. 2-18.
10. *Строгович, М. С.* Курс советского уголовного процесса [Текст] / М. С. Строгович. — М. : Наука, 1968. — Т. 1. — 861 с.
11. *Михеєнко, М. М.* Кримінальний процес України [Текст] : [підручн.] / М. М. Михеєнко, В. Т. Нор, В. П. Шибіко. — [2-ге вид., перероб. і доп.]. — К. : Либідь, 1999. — 536 с.

12. Лобойко, Л. М. Кримінально-процесуальне право: курс лекцій [Текст] : [навч. посіб.] / Л. М. Лобойко. — К. : Істина, 2008. — 456 с.
13. Трофименко, В. М. Кримінально-процесуальні гарантії особистості в стадії судового розгляду [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.01.09 / Трофименко Володимир Михайлович. — Х., 2000. — 232 арк.
14. Магновський, І. Й. Гарантії прав і свобод людини та громадянина в праві України [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Магновський Ігор Йосифович. — К., 2003. — 221 арк.
15. Куцова, Э. Ф. Гарантії прав личности в советском уголовном процессе (предмет, цель, содержание) [Текст] / Э. Ф. Куцова. — М. : Юрид. лит-ра, 1973. — 199с.
16. Ключинцева, Н. А. О защите адвокатом гарантированных законом интересов обвиняемого [Текст] / Н. А. Ключинцева // Гарантії прав личности в социалистическом уголовном праве и процессе : [межвуз. тем. сб.]. — Ярославль, 1977. — С. 67–73.

*Рекомендовано до друку кафедрою кримінального процесу
Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"
(протокол № 6 від 27 грудня 2012 року)*

Надійшла до редакції 22.01.2013

Зуев В. В. Сущность уголовных процессуальных гарантий прав личности при международном сотрудничестве

Определяется сущность уголовных процессуальных гарантий прав личности, исследуется понятие термина "гарантия". Анализируется специфика гарантий прав личности при международном сотрудничестве.

Ключевые слова: *понятие и сущность гарантий прав личности, международное сотрудничество.*

Zuiev, V. V. The Essence of Criminal Process Personal Rights Guarantees in Terms of International Cooperation

The article is dedicated to the definition of the essence of criminal process personal rights guarantees, the concept of the term 'guarantee' is studied. Peculiarity of the personal rights guarantees in terms of international cooperation is analyzed.

Keywords: *definition and essence of personal rights guarantees, international cooperation.*

